

Ekonomipriset 2017

Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap
till Alfred Nobels minne

Alfred Nobel

(1833–1896)

Som barn drömmer Alfred om att bli författare, men hans far har andra förväntningar på honom och hans bröder.

Dynamiten

1867

Alfred Nobel uppfinner dynamiten och kunde under sitt liv tjäna mycket pengar på sin uppfinning.

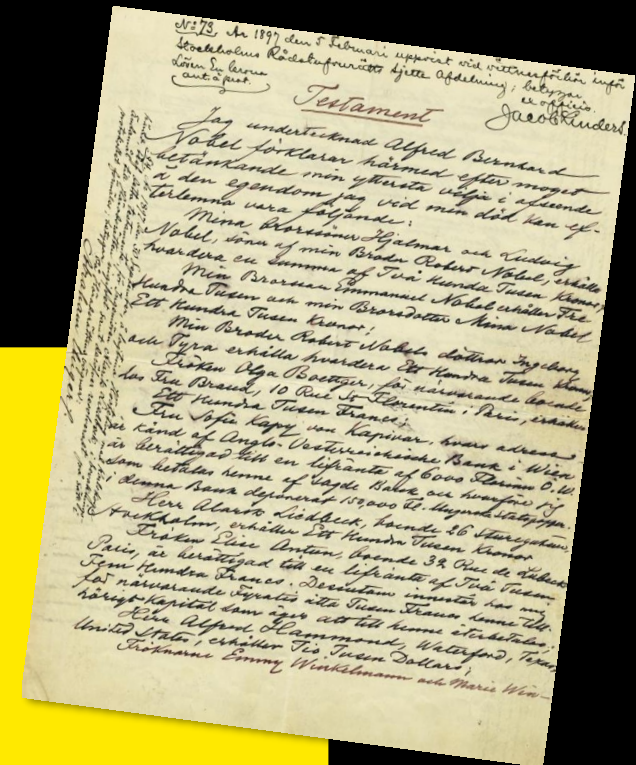

Testamentet

Alfred Nobel dör den 10 december 1896

Enligt Alfred Nobels testamente ska priset delas ut i fem kategorier: fysiologi eller medicin, fysik, kemi, litteratur och fred. Ekonomipriset är alltså inte ett ursprungligt Nobelpris, utan ett pris till Alfred Nobels minne som är instiftat av Sveriges Riksbank.

Prisutdelningen

Nobeldagen den 10 december

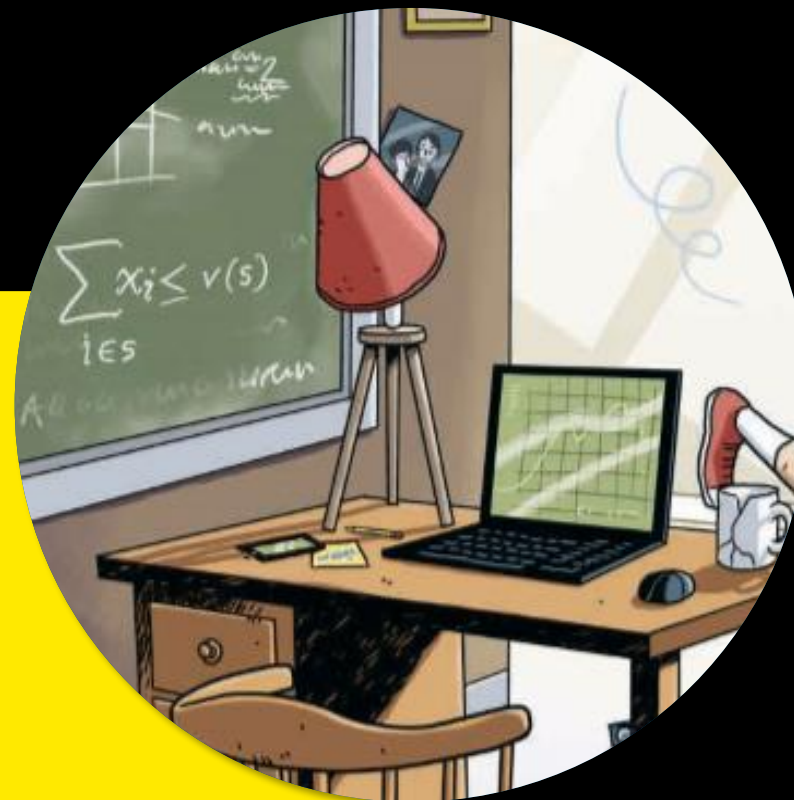
Priset består av en medalj, ett diplom och en prissumma. Kung Carl XVI Gustaf delar ut priset i Konserthuset i Stockholm.

Ekonomipriset

Priset i ekonomisk vetenskap är instiftat senare – till Alfred Nobels minne. Det var Riksbanken, som med hjälp av en donation instiftade priset år 1968.

Exempel på tidigare pristagare

Ekonomipriset

**Ekonomisk organisering för
samfälligheter 2009**

Elinor Ostrom

**Forskning om hur människor
fattar beslut 2002**

Daniel Kahneman

Richard H. Thaler

Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap
till Alfred Nobels minne 2017

För hans bidrag till beteendekonomi

Illustration: Niklas Elmehed
Copyright: Nobel Media AB 2017

Klicka för att se en intervju om motiveringen

Vad påverkar människors beslut?

Thaler har gjort flera experiment där han har undersökt hur människor väljer i olika situationer: vad de skall köpa eller hur de skall pensionsspara. Resultaten visar att vi inte alltid är rationella i våra val.

Här följer tre exempel.

**Irrationella
beslut.**

Mental bokföring

När vi skall hantera våra pengar och våra val så skapar vi mentala konton.

Den som sparar till något stort är ofta ovillig att ta från besparingarna. Dyker det upp en oväntad kostnad använder vi hellre kreditkortet än tar från besparingarna.

Det kan leda till att vi betalar mer än vad vi behöver.

Exempel 1

Rimligt och rättvist

Det vi anser är rimligt och rättvist – socialt accepterat – påverkar våra beslut även om vi förlorar på det.

Vi väljer till exempel bort en paraplyförsäljare som höjer priset kraftigt för att det regnar – även om det betyder att vi blir blöta.

Exempel 2

Bristande självkontroll

Thaler har tillsammans med andra ekonomer skapat modeller för hur dålig självkontroll påverkar våra beslut.

När vi tar beslut så prioriterar vi ofta en kortsiktig belöning framför en större, mer långsiktig.

Exempel 3

Nyttan

Resultaten från Thalers forskning ger oss insikter om hur samhället kan organiseras så att vi kan ta långsiktigt bättre beslut.

**Modeller för
bättre beslut.**